SVERIGES RIKSDAG

# Motion till riksdagen 2026/27:1502

**av Johanna Haraldsson m.fl. (S)**

# Bättre infrastruktur i Jönköpings län

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att återuppta planeringen och genomförandet av nya stambanor inom ramen för den nationella planen för transportinfrastrukturen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att prioritera elektrifiering och hastighetshöjande åtgärder på järnvägssträckorna Värnamo–Vaggeryd–Jönköping och Värnamo–Vaggeryd–Nässjö i den fortsatta nationella infrastrukturplaneringen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att förstatliga delar av järnvägsunderhållet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att förstärka de regionala transportplanerna och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att prioritera utbyggnaden av väg 40 mellan Jönköping och Ulricehamn till motorvägsstandard och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att staten ska ta ett större ansvar för beredskapsflygplatserna

och stärka den nationella samordningen av luftfartens infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att säkerställa tillgången till snabbt och stabilt bredband i hela landet för att minska digitala klyftor och förbättra möjligheterna att ta del av samhällsservice, arbeta, studera och driva företag och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att utveckla och förstärka den nationella godstransportstrategin samt påskynda dess genomförande, med särskilt fokus på överflyttning till miljöeffektiva transportslag, digital teknik och ökad kapacitet i infrastrukturen, och tillkännager detta för regeringen.

# Motivering

En modern och hållbar infrastruktur är avgörande för Sveriges tillväxt, sammanhållning och klimatomställning. Det gäller person- och godstransporter på väg, järnväg, till sjöss och med flyg, liksom digital infrastruktur. Tillsammans skapar de förutsättningar för att hela landet ska kunna leva. Staten behöver ta ett tydligare och mer långsiktigt ansvar för att möta behoven.

**Nya stambanor och förstärkt järnväg i Småland**

Sveriges järnvägssystem är hårt belastat och har stora kapacitetsproblem, särskilt på de stråk där person- och godstrafik samsas. Att återuppta planeringen och genomförandet av nya stambanor är en investering i ökad kapacitet, hållbara transporter och framtidens arbetsmarknadsregioner. Beslutet att avbryta planeringen av ett sammanhängande system av nya stambanor har inte undanröjt behoven. Det krävs en långsiktig politik som möter kapacitetsproblemen.

När den fasta förbindelsen över Fehmarn Bält öppnar väntas behovet av järnvägskapacitet i Sverige öka. Nya stambanor skapar också alternativa vägar för trafiken vid störningar på befintliga banor. Södra stambanan är av stor nationell betydelse och behöver fortsatta insatser för upprustning och underhåll. För att mer gods ska kunna transporteras på järnväg krävs också effektiva terminaler för omlastning mellan transportslag, goda möjligheter till rangering och elektrifiering av fler järnvägssträckor.

Jönköpings län har ett omfattande järnvägsnät, men stora delar är ännu inte elektrifierade. Det befintliga järnvägsnätet behöver rustas upp med hastighetshöjande åtgärder, mötesspår, fjärrblockering och elektrifiering. Vi anser vidare att samhället behöver återta den demokratiska kontrollen över järnvägsunderhållet. Ansvaret för underhållet bör därför förstatligas.

På regional nivå behövs satsningar som kopplar ihop städer och landsbygd på ett hållbart sätt. I den nationella planen för transportinfrastrukturen 2026–2037 har inriktningen för järnvägen mellan Värnamo och Jönköping/Nässjö förändrats. Den planerade nya järnvägen mellan Byarum och Tenhult har tagits bort, samtidigt som medel har avsatts för elektrifiering och viss upprustning av den befintliga banan mellan Vaggeryd och Jönköping.

Behoven av kortare restider och ökad kapacitet kvarstår. Elektrifiering och hastighetshöjande åtgärder på sträckorna Värnamo–Vaggeryd–Jönköping och Värnamo–Vaggeryd–Nässjö behöver därför prioriteras i den fortsatta planeringen och genomföras skyndsamt. Dessa investeringar är avgörande för att stärka kollektivtrafikens konkurrenskraft, knyta ihop arbetsmarknader och minska klimatutsläppen.

**En strategi för framtidens godstransporter**

En fungerande godstransportsektor är avgörande för svensk industri, handel och export. För att klara klimatomställningen och öka effektiviteten behöver en större del av godset transporteras med miljöeffektiva transportslag. En ny nationell godstransportstrategi presenterades i november 2025. Strategin behöver utvecklas och förstärkas, och genomförandet påskyndas. Särskild vikt bör läggas vid att öka överflyttningen av gods från väg till järnväg och sjöfart, använda digital teknik och datadelning för effektivare transportflöden, stärka infrastrukturen där flaskhalsar i dag begränsar kapaciteten.

Strategin behöver följas av konkreta åtgärder och investeringar som möter näringslivets behov och bidrar till klimatomställningen. Ett modernt och kapacitetsstarkt godstransportsystem är också centralt för Sveriges krisberedskap och totalförsvar

**Stärkta regionala transportplaner**

För att regionerna ska kunna planera och genomföra nödvändiga åtgärder krävs ökade medel till de regionala transportplanerna. Det ger bättre möjligheter att möta behoven i både städer och landsbygd och stärker det regionala självbestämmandet över infrastrukturen.

## Väg

Väginfrastrukturen i Jönköpings län är en avgörande förutsättning för näringslivet, arbetsmarknaden och människors vardag. Många av länets vägar behöver rustas upp med bättre standard, ökad bärighet, mitträcken och viltstängsel. Det behövs för att öka trafiksäkerheten och säkerställa god framkomlighet året om.

En särskilt prioriterad fråga är väg 40 mellan Jönköping och Ulricehamn. Sträckan har stor betydelse för näringslivet, arbetsmarknaden, trafiksäkerheten och Sveriges beredskap. I den nationella planen för transportinfrastrukturen 2026–2037 har utbyggnaden av sträckan till fyrfältsväg lagts till. Det är ett viktigt steg, men det krävs också att utbyggnaden prioriteras och genomförs.

Ambitionen bör vara en sammanhängande väg med motorvägsstandard mellan Jönköping och Ulricehamn. God kapacitet och framkomlighet är viktigt för både civila och militära transporter. Stråket behöver framtidssäkras som en del av den nationella och internationella infrastrukturen, så att det kan bidra till utveckling och stärkt beredskap.

## Flyginfrastruktur

En väl fungerande flyginfrastruktur är en viktig del av att hålla ihop hela landet. De regionala flygplatserna har stor betydelse för näringslivet, möjligheterna till arbetspendling, sjukvården och totalförsvaret. De bidrar också till den regionala utvecklingen.

Staten behöver säkra förutsättningarna för samhällsviktigt flyg och ta ett större ansvar för beredskapsflygplatserna, där Jönköping Airport är ett exempel. Ett väl fungerande nät av beredskapsflygplatser behöver upprätthållas för ambulansflyg, brandflyg och transporter vid höjd beredskap. Det kräver långsiktiga ekonomiska förutsättningar och en stärkt nationell samordning av luftfartens infrastruktur.

## Digital tillgänglighet och avvecklingen av 2G- och 3G-näten

Sverige genomgår ett teknikskifte där äldre mobilnät ersätts av 4G och 5G. Samtliga 3G-nät har stängts, och Tele2 och Telenor stängde sina 2G-nät i december 2025. Telias 2G-nät planeras vara i drift till slutet av 2027.

Teknikskiftet skapar möjligheter till högre kapacitet och bättre digitala tjänster, men ställer också krav på anpassningar hos hushåll, företag och offentlig sektor. Trygghetslarm, fjärrstyrningssystem, lantbruksutrustning och industriella system som är beroende av äldre mobilnät behöver uppgraderas eller ersättas för att fortsätta fungera.

Övergången måste ske så att samhällsviktiga funktioner och människors trygghet säkras.

Avvecklingen visar hur viktigt det är att hela landet har tillgång till fungerande digital infrastruktur. Alla hushåll och företag, oavsett bostadsort eller verksamhetsort, ska ha tillgång till snabbt, stabilt och pålitligt bredband. Det kräver fortsatt utbyggnad av fiber och god täckning och kapacitet i mobilnäten. Människor ska kunna ta del av digital samhällsservice, arbeta, studera och driva företag i hela Jönköpings län.

För att minska de digitala klyftorna krävs att staten tar ett tydligare ansvar för investeringar, regelverk och samordning. Teknikskiften får inte leda till att människor eller verksamheter lämnas utan fungerande uppkoppling.

*Johanna Haraldsson (S)*

*Azra Muranovic (S)* *Ilan De Basso (S)*